

Portugál szakszervezeti delegáció Szegeden

Több nap óta hazánkban tartózkodik a Textilipari Dolgozók Szakszervezete Központi Vezetőségének meghívására a Portugál Textil- és Ruházatipari Szakszervezetek Szövetségének küldöttsége, élén *Joaquim José Machado Carvalho*val a szakszervezet vezetőjével. A delegáció, amelynek tagjai *Antonio Fernando Fazenda Sobrat*, a Gyapjúipari Dolgozók Szakszervezete, valamint *Covilha Adelino Ferreira Barres*, a Portói Textilipari Szakszervezet vezetője *pénteken Szegedre érkezett*. A portugál vendégeket a Szakszervezetek Megyei Tanácsának székházában *Hajas László*, az SZMT titkára fogadta és *tájékoztatta* őket a megye gazdasági, politikai és kulturális életéről, a szakszervezetek tevékenységéről.

A délutáni órákban a portugál szakszervezeti vezetők a *Szegedi Kenderfonógyárba látogattak*, ahol találkoztak szakszervezeti bizalmiakkal, szocialista brigádvezetőkkel, majd megtekintették az üzemet és a gyár ifjúsági klubját. Ma a Pamutnyomóipari Vállalat szegedi üzemébe, a *textilművekbe látogatnak és találkoznak a munkásokkal*. Délután Szeged nevezetességeivel ismerkednek.

Túrázás, táborozás

Országjáró diákok megyei találkozója Puzstaszeren

A megyei találkozót Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese nyitotta meg

Tegnap Ópusztaszeren ünnepélyes külsőségek között kezdődött el a KISZ Csongrád megyei Bizottsága, a megyei tanács művelődésügyi osztálya, az MHSZ megyei elnöksége, az Eszpressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda, valamint a megyei Természetbarát Szakszervezet közös rendezésében az országjáró diákok megyei találkozójának háromnapos programja. A résztvevő középfokú iskolai diákokat, tanárokat és az elnökségben helyetfoglalókat, köztük dr. *Horváth Károly*nét, a megyei pártbizottság osztályvezetőjét, *Szabó G. László*t, a megyei tanács elnökhelyettesét, *Szögi Bélát*, a szegedi járási pártbizottság titkárát, *Horváth Lajost*, a KISZ megyei Bizottságának titkárát és *Ott Józsefet*, a kisteleki tanács elnökét *Lele István*, a Kommunista Ifjúsági Szö-

vettség megyei honvédelmi sportfelelőse köszöntötte.

A háromnapos találkozót Szabó G. László nyitotta meg. Beszédében méltatta a rendezvény jelentőségét, amelyet az országos seregszemle zár az 1965-ben a Csanyik völgyében első ízben lebonyolított országjáró diákok országos találkozója óta. A mostani verseny előhírnöke, valamint válogatója is az országosnak, amelyet az idén Kecskeméten rendeznek. Az ópusztaszerei három nap méltó és színvonalas befejezése a tanévnek is, de hatását és jelentőségét tekintve szinte lemeríthetetlen értékű az Edzett Ifjúságért tömegsportmozgalomban. A többlépcsős versenyforma — városi, járási, megyei, országos — a tanuló ifjúság tömegeit vonja be a természetbe való rendszeres túrázásba, táborozásba, sportolásba.

A találkozóon megyénk öt városából és a szegedi járásból 100 középfokú iskolai csapat mérte össze erejét természetjáró akadályversenyben, tájékoztatósi futásban és környezetismereti versenyben. A programban emellett társadalmi munkaadó, ifjúsági nagyszülői kulturális műsorok és fakultatív sportversenyek is szerepelnek. Ez utóbbi keretében a résztvevőknek lehetőségek nyíltak arra is, hogy az Edzett Ifjúságért tömegsportmozgalom követelményének egy részét teljesítsék.

Az első napon a diákok először a tájékoztatósi futóversenyben álltak rajt. Majd este a főzőversenyben „csillogtatták” tudásukat. Ma pedig a környezetismereti és a természetjáró akadályverseny szeljtja rajt. A résztvevőket.

A fogászati ellátásról

Az elmúlt másfél évtized alatt hazánkban megkétszereződött a fogorvosok száma, a fogászati munkahelyek pedig több mint háromszorosára nőtt. Az ezzel kapcsolatos építési és berendezési költségek megközelítik a kétmilliárd forintot. Ma már a fogászati rendelők korszerű technikai eszközökkel rendelkeznek. Ennek ellenére nem megnyugtató az a kép, amelyet a KNEB jelentés tárt fel, s amelynek előterjesztője dr. Kaposvári Júlia az országgyűlés szociális, egészségügyi bizottságának titkára, a vizsgálatot irányító munkabizottság vezetője volt.

A tapasztalatokat összegezve jelentés a kétségtelen fejlődés megállapítása mellett elsősorban a fogorvosi ellátás gondjait, hiányosságait, azok okait elemzi. A fogászati ellátásban mutatkozó aránytalanságok, feszültségek oka főként az, hogy a személyi és az anyagi-műszaki, technikai fejlesztés elötrészletje dr. Kaposvári Júlia az országgyűlés szociális, egészségügyi bizottságának titkára, a vizsgálatot irányító munkabizottság vezetője volt.

A tapasztalatokat összegezve jelentés a kétségtelen fejlődés megállapítása mellett elsősorban a fogorvosi ellátás gondjait, hiányosságait, azok okait elemzi. A fogászati ellátásban mutatkozó aránytalanságok, feszültségek oka főként az, hogy a személyi és az anyagi-műszaki, technikai fejlesztés elötrészletje dr. Kaposvári Júlia az országgyűlés szociális, egészségügyi bizottságának titkára, a vizsgálatot irányító munkabizottság vezetője volt.

védett korban van már, igazság szerint nem is lehetne leváltani. Ezután szölt a főmezőgazdász. Olyan beolvastat sem hallottam még közgyűlésen, amilyet ő mondott. Be is rekesztették azonnal a közgyűlést.

Meglepetéssel, de józan lépéssel indult a második forduló. Bejelentették, lemondott a vezetőség, egyetlen ember kivételével, és lemondott az elnök is. A közösséget értett felelősségről tettek bizonyosságot, hogy megkönnyítsék a közgyűlés munkáját. Főszólították a főagronómust is, kérje fölmentését, de ő nem kérte. Javaslát: indíton ellene fegyelmet a közgyűlés.

Itt szabadult el a pokol. Az indulatokat ha be lehetne fogni, elhajtana a pesti gyorsot. Föláll az a vezetőségi tag, aki egyedül nem mondott le, és kéri a közgyűlést, ne fogadják el a többiek lemondását se, csak az elnököt, de azt fölmondási idő nélkül, azonnal. Kemény volt, sokáig visszatartott harag látszott benne. A harag érdes volt, sértődést okozott, és a sértést melegében és keményen visszautasították. Vesztegetést említett, testületi mondott. Utána mondta, nem úgy értette, csak személyekre gondolt.

Aki ennek a közgyűlésnek minden szavát lejegyezte, vagy magnóra vette, kétoldalú tanulságok halmazát gyűjtötte össze. Nem tudom mással jobban jellemezni: nem láttam még közgyűlést, amelyre a messziről jött sofőrök is beültek volna. Most végighallgatták.

Az előterjesztést együtt akarta napirendre tűzni a közgyűlés elnöksége. Félóra, mire kimondták, nem baj, ha külön napirendbe foglalják az elnök, és máskiba a vezetőség lemondása, ha a közös akarat így kívánja. Jött a következő akadály, de ezt nem sikerült áthágni.

A többség úgy akarta, azonnal lépjen le az elnök, addig se maradjon hivatalában, amíg új elnököt találnak. Megalázó és áldatlan huzavona lett ebből is. Igaza volt a törvényesség öröké, aki lemond, maga határozhatja meg, mikor mond le. Az indulatokkal vasat lehetett volna olvasztani. Kímélet lett volna, ha valaki kimondja: legyen belőle nem lemondás, hanem leváltás.

Olyan közgyűlésen sem voltam még, ahol a szavazatszedő bizottságba nem szavaznak be valakit. Akit az elnökség javasolt, elvetették. Akit lentől ajánlottak, azt is. Végre a harmadik befutott. Oka lehet ennek is.

A főagronómus ellen nem szavazták meg a fegyelmet. Elmondták, érti a dolgát, szükség van rá.

Most lenne jó kimondani, kinek volt igaza. Az elnök, 16 éves szolgálat után nem ilyen elbocsátást érdemelt volna. Tagoktól meg ezt hallottam: ez a szövetkezet nem ilyen elnököt érdemelt volna. Elszabadult a pokol, és a pokolban nincsenek angyalok.

Nem kezdtem volna bele az írásba, ha nem akarnám elmondani, mit gondolok. A kimondottan jó szövetkezetek között tartják számon a szatymazait. A térszelnök nem diszelnök, abban a székben dolgozni kell. A közgyűlésen ugyan azt mondták, az utóbbi évben nem végezte elnöki feladatát, kicsúszott a kezéből a tényleges irányítás. Rábizonyult, hogy meg nem érdemelt fizetést is vett föl — természetesen vissza kellett fizetnie —, a szövetkezeti Volga menetleveleiről a hivatalos vizsgálat hétézer kilométer a beizonyíthatóan magáncélra fordított utak rubrikájába írt — az elnök és a megfelelő jogosít-

Zöldségről, gyümölcsről

A kiskereskedelem szerepe

10. „Feladatunk, hogy tovább növeljük és gyorsabbá tegyük a zöldség-gyümölcs forgalmát, melyet a termelés fokozása mellett az értékesítés korszerűsítésével, kulturáltabb tételével lehet elérni. Várjuk dolgozóink javaslatát, hogy milyen egyszerűbb módszerekkel tudnák a zöldség-gyümölcs forgalmát növelni, az értékesítést könnyebbé, a kiszolgálást kulturáltabbá tenni.” Ezek a mondatok a Szegedi Élelmiszer Kiskereskedelmi Vállalat felhívásában találhatók meg. Azoknak szól, akik nap mint nap találkoznak a vevőkkel, ők nyelik le a panaszokat, kifogásokat és ők látják a problémákat, nehézségeket is. A zöldségkereskedelem tulajdonképpen nagyon összetett feladat. Olyan ez a munka, mint egy csecsemő, ha elfelejtik tisztába tenni, azonnal visít — mondta az egyik neves, szakmabeli vezető.

Szeged ellátásában jelentős részt vállal a Szegedi ÉLKER Vállalat. Jelenleg 80 üzletében és 15 büféjében kötelezően előírták a zöldség-gyümölcs árusítását is. Termékekben az idén 35 millió forint értékű zöldség és gyümölcs eladása szerepel. Ezért még a legkisebb boltokban is árulják a legfontosabb zöldség- és gyümölcsféléket. Az ellátás könnyebb és jobb lehetne, ha speciális zöldség- és gyümölcsáruda is működne. Sajnos a kifejezetten ilyen jellegű boltok elsozvaadtak és vegyes élelmiszerüzletekké alakultak át. Ezekben az üzletekben mindent megtesznek az ellátás javításáért, ez mégsem pótolhatja a szaktoltokat. Régebben, például 1955-ben még jóval kevesebb lakója volt Szegednek, mégis 19 zöldségbolt működött. Ma már ezekből egy sincs.

A Szegedi ÉLKER-nél szinte a legnagyobb apparátus a zöldség- és gyümölcskereskedelemmel foglalkozik. A múlt évben megközelítőleg 31 millió forint zöldség- és gyümölcsforgalmat bonyolítottak le. A kistermelők ebben 7 millió forinttal vettek részt. A központi irányelvek hatására sok új intézkedést hoztak a múlt év augusztusától, különösen a napról a másikra. Érdekes forgalmazás rendjére vonatkoztatva. Kötelezték az üzleteket, hogy a ZÖLDERT

által kiadott árakat maradtalanul tartsák be. Maximalitást a kistermelőknél alkalmazható haszonkulcsot is. Burgonya és hagyma esetében 12 százalékban, más zöldségféle felvásárlásánál 15, míg gyümölcsnél 20 százalékban jelölte meg ezt a vállalat vezetése. A keresetesebb cikkek beszerzésének biztosítására pedig kis teherautót vásároltak, s működhetnek.

Sok szó esik a minőségről. Szinte valamennyi üzletben elmondták, hogy a ZÖLDERT sokszor nem tud olyan friss és jó minőségű árut szállítani, mint a kistermelők. Előfordul az is, hogy 700–1000 forint értékben „rövidebb” szállítmány érkezik. Pedig több panaszos felkereste szerkesztőségünket is, hogy a ZÖLDERT egyik-másik átvevő telepén minden méréskor 2–3 kilóval kevesebbet mérnek le a tényleges súlynál. Nem lehetne nagyobb figyelemmel végezni ezt a munkát? Egy másik kistermelő azt mesélte el, hogy az élelmiszerüzletben szinte dekára pontosan veszik meg tőle a felajánlott portékáját, és eszerint is fizetnek érte. Egyértelmű, hogy az utóbbi sokkal kedvezőbbben hat a termelési kedvre.

A gondok között említendő, hogy az üzletekben rendszerint összezsúfolva kénytelenek tárolni a zöldség- és gyümölcsféléket, más élelmiszer- és vegyi áruval. Sajnos a legtöbb helyen szűkek a raktárak hőmérsékletük, levegőcserezésük nem kedvez a zöldségek tárolásának. Ezért a legtöbb üzletvezető igyekszik mindig csak annyi árut felvásárolni, aminek értékesítését aznap biztosnak véli. Sokszor előfordul, hogy a délutáni vevők már nem kapják meg a keresett zöldséget, gyümölcsöt, mert elfogyott. Kérdőjel továbbra is, miért sok az áringadozás. Így eshetett meg néhány napja, hogy Szeged egyik legnagyobb áruházában négy és félezer forinttal kellett lecsökkenteni a zöldségfélék árát. A zöldborsó ára magas volt, s hirtelen kevesebb, mint felére csökkent egyik augusztusától, különösen a napról a másikra. Érdekes forgalmazás rendjére vonatkoztatva. Kötelezték az üzleteket, hogy a ZÖLDERT

rintra szállították le az újburgonya árát, s mivel elfogyott a készlet, de sok volt a rendelés, a felvásárló vállalat kénytelen volt 25 forintba visszamelni az árat. Az alacsony ár mögött tehát nem volt készlet, a termelők pedig nem adták el ilyen áron a felvásárlóknak. Ilyenkor szokták mondani a boltosok, ár volt, de áru nem. Vajon ugyanez megesett volna, ha jobban odafigyelnek a szabadpiaci felhozatalra? Esetleg egy lépcsőzetes árcsökkenés kizárta volna a „bukfencet”.

Sok függ a boltosoktól és az eladóktól is. Ha kedvvel és lelkiismeretesen foglalkoznak ezzel a munkával, nincs is baj. Még a legkisebb üzlet is ki tud tenni magáért. Ilyen helyen kevesebb áru kell, de azt gondozni szükséges, hogy a vevő elégedetten vásároljon. A több napos árut is át kell mindig válogatni, s leértékelve kitenni a pultra. Még akkor is célszerű ezt elvégezni, ha az üzletben már kapható a frissebb és az újabb. Igaz, ez többletmunkát igényel. Sokszor kell a ládákat is mozgatni, emelgetni. Talán ezért van az, kevesebben vállalkoznak arra, hogy a zöldséges pulatok mögé álljanak. Nyilvánvaló, hogy a többletmunkát valahogyan díjazni kell. A Szegedi ÉLKER-nél ezért néhány éve már anyagiilag is és erkölcsileg is elismerik, értékelik a zöldségkereskedelemben dolgozó eladók munkáját. A kollektív szerződés szerint 200 ezer forint összeget osztanak ki erre a célra évente, negyedevenkénti bontásban. Az üzletvezető és helyettese, valamint a szakszervezeti bizalmi dönti el, melyik dolgozó mennyit kap a zöldségbeszerzésre juttatott prémiumból. Emellett eladói jutalom is van, ha a tervezett forgalmat túllépi. Erkölcsei elismerés a szocialista brigádok munkájának értékelésekor a Kiváló Bolt és a Kiváló Dolgozó cím odaítélésékor érvényesül. Mindezeknél lényeges szempont a zöldség- és gyümölcsforgalom alakulása.

Napirenden van már az önkiszolgáló rendszer bővítése, a zöldség- és gyümölcs-eladásnál is. Ez sajnos lassabban halad, mivel az ipari üzemek nem tudják még az igényeknek megfelelően biztosítani a félkésztermékek előállítását, s a friss zöldségek csomagolását.

Eddig viszonylag kedvezően alakult Szegeden a zöldség- és gyümölcsforgalom. Az idei első negyedévben, 1976 hasonló időszakát figyelembe véve átlagosan alacsonyabbak voltak az árak, szinte valamennyi cikk esetében. Jelentős volt az idei tavaszon a kistermelők szállítása is. A múlt év hasonló időszakához viszonyítva 40 százalékkal nagyobb értékű árut adtak el az élelmiszerüzleteknek a kistermelők.

Érdemes szólni az utcai árusításról is. Szegeden ritkábban találkozni ilyenekkel, mint a fővárosban, vagy más vidéki nagyvárosban. Pedig a vevők szeretik, ha szem elé, kiteszik a szép zöldséget, gyümölcsöt. Szívesebben vásárolnak az ilyen helyeken. Ennek kihasználása tehát még fokozható. Azok az üzletek, melyek erre már vállalkoztak, jó eredményekről számolhatnak be.

Horváth Dezso

Radics Ferenc